

БАРОЪ ИБНИ МОЛИКИ АНСОРИ

البراء بن مالك الأنصاري

[Тоҷики – Tajiki – طاجيكية]

Доктор Абдуррахмон РАЪФАТПОШО

Тарҷумаи: Абдулҳалими Орифи

2009 - 1430

islamhouse.com

البراء بن مالك الأنصاري

« باللغة الطاجيكية »

د. عبد الرحمن رأفت باشا

ترجمة : عبد الحلیم عارفي

2009 - 1430

islamhouse.com

Бароъ ибни Молики марди жулидамӯй ва лоғар буд, бинанда фикр намекард, ки ин шахс ин ҳама қаҳрамони ва шуҷоат нишон диҳад. Аммо бо вучуди ин заъфи ҷисмони ва нотавонии бадан беш аз сад танро ба танҳои хеш ба қатл расонидааст ва ин теъдод ғайр аз теъдодест, ки ба дасти вай дар сахнаи набард зиндаги худро аз даст додаанд.

Ин қаҳрамони номовар ва шуҷоъ он қадар дар сахнаи набард бебоконе меразмид, ки ҳазрати Умари Форук ба кордорони худ дар гӯшаву канори қаламрави Ислом дар хусуси вай навишта ирсол намудааст, ки ба вай вазифаи қумандонии лашкари мусалмононро надиданд, ки мабодо бо иқдоми хеш ҳамаро дар вартаи ҳалокат ва нобуди андозад.

Вай бародари Анас ибни Молик ходими ҳазрати Расулуллоҳ (с) аст. Мо агар бихоҷем ҳама ҷониби зиндагии Бароъ ва қаҳрамониҳову диловарҳои вайро ба риштаи таҳрир дарорем ин амр аз тавони мо берун аст. Ва фақат ба зикри як ҳодиса аз қаҳрамониҳои вай дар ин ҷо иқтифо мекунем ва ин қисса худ боқи дигар ҳама саргузашт ва қаҳрамониҳои вайро дар ихтиёри мо хоҳад гузошт.

Ин дoston аз давраи вафоти Ҳазрати Расули Худо (с) ва пайвастанаш ба рафиқи аъло оғоз мешавад. Тавре ки қабилаҳои араб баъд аз вафоти он ҳазрат тасмим гирифтанд, ки ҳама дастаҷамъи аз дини Хордо берун шаванд ҳамон тавре, ки ҳама дастҷамъи дар ибтидо ба дини Худо дохил шуда буданд, то он ки аз Ислом ному нишоне намонад ва ба ҷуз аҳли Макка ва Мадина ва Тоиф ва ҷамъиятҳои маъдуде, ки ба суратҳои пароканда дар ин ҷо дар Ислом боқи монданд, боқи ҳама аз дини Худо саркаши карданд.

Ҳазрати Абубакри Сиддиқ (р) дар баробари ин фитнаи бузург мардонавор истодаги намуд ва бемуҳобот бо он ҷангид. Ва аз муҳочирин ва Ансор ёздаҳ сипоҳ омода сохт.

Ва барои кумандони ҳар як аз ин ёздаҳ сипоҳ парчамеро барафрошт ва ишонро дар саросари Ҷазиратул Араб гумошт то муртадинро ба роҳи ҳақ ва хидоят баргардонад ва бо зӯри шамшер мунҳарифонро бо ҷодаи рост ва мустақим маҷбур созад. Аз нерӯмандтарини ин гурӯҳи муртадин Бани Ҳанифа буд, ки ба эътибори ҷанговар ва теъдод қавитар буд ва роҳбарии онро Мусайлимаи каззоб ба ўҳда дошт. Мусайлима аз қавми худ ба теъдоди чихил ҳазор нафар ҷанговарро муттаҳид намуд ва ин теъдод ҳама ба ҳукми наҷодпарастии ва қавмият дар гирди вай ҷамъ шуда буданд на ба ҳукми ин ки ишон ба вай имон оварда бошанд. Чунончи баъзе аз ишон ин матлабро изҳор намуда мегуфтанд:

Мо медонем, ки Мусайлима каззоб ва дуруғгӯ ва Муҳаммад содиқ ва ростгӯ аст. Аммо каззоби (қабилаи) Рабеъ (Мусайлима) назди мо аз содиқи (қабилаи) Музар (Ҳазрати Муҳаммад (с) беҳтар аст.

Нерӯҳои Мусайлима нахустин даста аз сипоҳиёни исломро, ки сарвари онро Икрама ибни Абучаҳл ба дўш дошт, шикаст дод ва ишонро ба ақибнишини маҷбур сохт.

Ҳарду лашкар дар сарзамини Ямома дар Наҷд бо ҳам рӯ ба рӯ шуданд. Даре нагузашт, ки паллаи мизони Мусайлима гарон шуд ва замин дар зери пой мусалмонон ба ларза афтод ва тасмим ба он гирифтанд, ки ақибнишини кунанд. Лашкариёни Мусайлима дохили хаймаи Холид ибни Валид гардида ва хаймаашро аз замин бардоштанд ва наздик буд, ки ҳамсарашро ба қатл расонанд. Аммо як тан аз мусалмонони бомаҳорат вайро наҷот дод. Дар чунин фурсате мусалмонон дарёфтанд, ки хатари бузурге ба онҳо таҳдид мекунад ва донистанд, ки агар лашкари мусалмонон ин бор дар баробари Мусайлима шикаст бихӯранд, дигар Ислом дар азиратул Араб бапо нахоҳад истод ва дигар ҳеҷ

яке дар ин сарзамин ба парастии Худоюанди ягона нахоҳад пардохт.

Дар гирудори ин хатар бузург буд, ки Холид мутаваҷеҳи лашкари худ шуд ва онро аз сар танзим кард ба тавре, ки муҳочиринро аз Ансор ва бадавиро аз шаҳри як тараф намуд.

Ва фарзандони ҳар қабиларо ба таври алоҳида дар таҳти як байрақ қарор дод, то бубинад, ки кадом як аз ин қабиларо ҷанговартар аст ва дарёбад, ки омили шикасти мусалмонон аз кадом ноҳия аст.

Ҷанги хунин дар миёни ду тараф сурат гирифт, ки мусалмонон қаблан ба чунин як ҷанги табоҳкунанда рӯ ба рӯ нашуда буданд. Ва ҷанговарони Мусайлима бо субот нопойдории аҷиб ба набард идома доданд ва шумораи зиёди кушташудагон онҳоро аз идомаи ҷанг боз надошт ва чун кӯҳ истодаги намуданд. Ва мусалмонон аз худ қахрамониҳои аҷиб нишон доданд, ки агар шоире дар васфи онҳо месурӯд шояд аз маъруфтариин ва дилангезтариин қасидаҳои шеърӣ мебуд.

Собит ибни Қайс, парчамдори гурӯҳи Ансор қаблан пӯшида ва барои худ қабр меканад ва то нисфи бадани худ дар он фурӯ наравад ва дар мавқифи худ собит ва устувор мемонад, ва бо дифоъ аз парчами қавми худ, то сарҳади марг меразмад, то он ки ҷоми шаҳодат ба сар мекашад.

Ва Зайд ибни Хаттоб - бародари ҳазрати Умар ибни Хаттоб (р) дар миёни лашкар фарёд мезанад, ки эй мусалмонон, собитқадам бошед ва бо матонат ҳамлаи душманро саркӯб кунед ва қадам ба пеш ниҳед.

Эй мардум, қасам ба Худо, баъд аз ин калима, дигар ҳаргиз ҳарфе бар забон нахоҳам овард, то онки Мусайлима шикаст бихӯрад ва ё он ки Худюандро бо хуни худ мулоқот кунам ва онро далел ва ҳуҷҷати худ бидонам. Ва баъд бар

лашкариёни Мусайлима ҳамла бурд ва пайваста мечангид то ин ки ба шаҳодат расид.

Солим ғулом Абухузайфа парчами муҳочиринро ба даст дорад қавмаш аз он бим намуд, ки дар ҷанг заиф гардад ва ё субот ва пойдориро аз даст диҳад, лизо ба ӯ гуфтанд: Аз он бим дорем, ки дар натиҷаи заъфи ту душман бар мо даст ёбад.

Вай дар ҷавоб гуфт: Агар дар натиҷаи заъфи ман душман бар шумо даст ёбад, ман ба ҳақ ҳофизи Қуръон нахоҳам буд. Баъд ба душман ҳамлаи шучоона намуд, то ин ки мавриди исобат қарор гирифт.

Аммо ин ҳама қаҳрамониҳо дар баробари қаҳрамони ва шучоате, ки Бароъ ибни Молик (р) анҷом додааст чизе нахоҳад буд ва он ин ки: Вақте Холид дид, ки оташи ҷанг шўълавар гардид ва шиддати он ба авҷи худ расид, рӯ ба сўи Бароъ ибни Молик овард ва гуфт: Эй ҷавони Ансори ба сўи ишон бишитоб. Бароъ ба сўи қавми худ рўй гардонид ва гуфт: Эй ҷамъи Ансор, набояд ҳеч яке аз шумо дар фикри бозгашт ба Мадина бошад. Шуморо баъд аз ин рӯз Мадина нахоҳад буд... Балки шуморо Худои ягона аст ва баъд биҳишт...

Баъд бар мушрикин ҳамла намуд ва ёронаш низ аз ақиби ӯ рафтанд. Ва шурўъ ба раҳна кардани сафи душман намуд ва бо шамшер гарданҳои душманони Худоро аз тан ҷудо месохт, то ин ки қадамҳои Мусайлима ва лашкариёнашро мутазалзил сохт ва онҳоро маҷбур ба фирор намуда ва дар бўстоне, ки баъдан ба номи бўстони марг шўҳрат ёфт, ҳамла бурданд ва теъдоди куштагон дар он бўстон аз шумор берун гардид.

Ин бўстони марг дорои майдони васеъ ва девори баланде буд. Мусайлима ва ҳазорон тан аз мудофеёнаш вақте дохили ин бўстон шуданд, дарвозаҳои онро ба рӯи худ

бастанд ва аз баланди деворҳои он барои дифоъ аз худ истифода намуда ва мусалмононро аз дохили он ҳадафи тирҳои худ қарор доданд. Дар чунин фурсате ин қаҳрамони диловар Бароъ ибни Молик омад ва гуфт:

Эй қавм, маро бо ин сипар бигзоред ва баъд онро ба нӯки найзаҳо бардошта дар наздикии дарвозаи боғ бияндозед, ё шаҳид мешавам ва ё он ки дарвозаро ба рӯятон мекушоям. Бароъ ибни Молик бо суръат дар миёни сипар нишаст ва ёронаш бо нӯги найзаҳо ўро ба дохили боғ андохтанд.

Ҳазорон тан аз лашкариёни Мусайлима ба сари вай рехтанд ва даргирии шадиде дар миёни вай ва душманонаш даргирифт ва баъд аз бархӯрде, ки даҳҳо кушта ба ҷо гузошт тавонист, ки дарвозаро бикшояд ва беш аз ҳаштод ҷои аз баданаш захми шамшер ва найза дида буд. Мусалмонон чун сел дохили бӯстон шуданд ва чунон ба куштани муртаддин пардохтанд, ки аз тавсиф берун аст. Ва дар ҳудуди беш аз бист ҳазор нафар аз лашкариёни Мусайлимаро аз теғ гузарониданд ва ахиран худи Мусайлимаро низ ба қатл расониданд.

Бароъ ибни Моликро бардошта ба қароргоҳаш бурданд, то ўро муолиҷа намоянд. Ҳазрати Холид ҳудуди як моҳро назди вай сипари қард, то он ки Худованд ўро шифо бахшид ва тавассути вай лашкари мусалмононро пирӯзи насиб фармуд.

Бароъ ибни Молики Ансори орзӯи шаҳодатро менамуд, ки дар рӯзи қорзори бӯстони марғ насибаш нашуд...

Баъд аз он дар ҷангҳо яке паи дигар ширкат қард то орзӯи деринаи худро дарёбад ва бо Паёмбари гиромии худ бипайвандад, то он ки рӯзи фатҳи шаҳр. Тўстар яке аз шаҳрҳои Форс фаро расид. Форсҳо дар яке аз қалъаҳои мустаҳками ин шаҳр сангар гирифта буданд. Мусалмонон ин қалъаро дар муҳосираи шадиди худ гирифтанд. Чун муддати замони тўлони бар ин ҳисор сипари шуд, ва форсҳо

дар он ба танг омаданд. Бинобар ин нишон барои дифоъ аз хеш ҳалқаҳои оҳанинро, ки бар нӯки он чангакҳои фулоди, ки дар оташ доғ шуда буд, насб намуда ва аз фарози деворҳои қалъа поин карда дар ҷисми мусалмонон онро фурӯ бурда ва ба сӯи худ онҳоро мекашиданд, ки дар ин ҷараён мусалмонон ё ҳаёти худро аз даст медоданд ва ё он ки ба марг онҳоро наздик месохтанд.

Яке аз ин чангакҳо дар тани Анас ибни Молик бародари Бароъ хӯрд ва ўро ба сӯи худ кашиданд. Ҳамин ки чашми Бароъ ба вай афтод ва дид, ки бародараш ҳадафи шикори душман қарор гирифта ба суръат ба сӯи вай давид ва худро ба девори қалъа расонд ва занҷирро, ки бародараш ба он овезон буд, ба даст гирифт ва бо ҳама тавони худ саъй намуд, то бародарашро аз он халос кунад ва ахиран тавонист, ки бо сўзондани дасти худ ба тасмимаш ноил гардид. Дар ин ҷанг Бароъ ибни Молики Ансори аз Худованд хост, ки ўро шаҳодат насиб фармояд. Ҳамон буд, ки дуъои ўро иҷобат намуд ва ба мартабаи олии шаҳодат ноил гардид ва ба лиқоуллоҳ пайваст.

Худованд Бароъ ибни Моликро дар бихишти барин ҷой диҳад ва мақому манзалаташ баланд дорад ва орзўяшро дар пайвастан ба ҳазрат Расули Худо бароварда созад.